

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Constantin Miron și de avocatul Roman Medeleanu în numele inculpatei Mardari Ecaterina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015 în cauza penală privindu-le pe

MARDARI Ecaterina Andrei, născută la 23 august 1974, originară și domiciliată în sat. Drășliceni, r-nul Criuleni;

LAZARI Nila Petru, născută la 15 aprilie 1987, originară din or. Vadu lui Vodă și domiciliată în s. Ciopleni, r-nul Criuleni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.12.2014 – 14.09.2015;

Instanța de apel: 19.10.2015 – 11.12.2015;

Instanța de recurs: 28.03.2016 – 18.05.2016.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 14 septembrie 2015, Mardari E. și Lazari N. au fost achitate de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, din motiv că în acțiunile lor nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Prin rechizitoriu Mardari E. și Lazari N. au fost învinuite de faptul că, pe parcursul anului 2012, data exactă în cadrul urmăririi penale nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, avînd scopul confecționării, deținerii și vînzării documentelor oficiale false,

împreună și avînd o înțelegere prealabilă între ele, au confecționat o diplomă de licență pe numele lui Onica E., în schimbul căreia au primit de la ultima 600 de euro După care, în luna septembrie a anului 2012 Mardari E., la domiciliul său situat în s. Drăsliceni, r-nul Criuleni, i-a transmis cet. Onica E. diploma de licență cu nr. 5081075921, seria ALII nr. 000053642, care conținea date precum că este eliberată de Universitatea Tehnică a Moldovei la 04 iulie 2012, diplomă care conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1310 din 06 martie 2014, nu este confecționată prin aceeași metodă ca și blancheta diplomei veridice.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, procurorul a încadrat juridic faptele inculpatelor în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, adică *confecționarea, deținerea și vânzarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvîrșită de două persoane, referitor la un document de o importanță deosebită.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de achitare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mardari E. și Lazari N. să fie condamnate în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, pentru fiecare.

În motivarea apelului declarat, s-au invocat următoarele argumente:

- probele puse la baza soluției de achitare nu au fost apreciate corect, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii dovedesc indubitabil vinovăția inculpatelor Mardari E. și Lazari N. de săvîrșirea infracțiunii încriminate, din aceste considerente sentința este ilegală, fiind adoptată contrar prevederilor expuse în art. 101 și 394 Cod de procedură penală;

- instanța de judecată eronat a statuat că în acțiunile lui Mardari E. și Lazari N. nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, deoarece în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că anume Mardari E. i-a înmînat diploma falsă cet. Onica E., pentru care fapt ultima i-a achitat suma de 600 euro;

- instanța nu a ținut cont și de faptul că inculpata Mardari E. primind banii pentru confecționarea diplomei de la cet. Onica E., i-a transmis banii lui Lazari N., care s-a ocupat de confecționarea diplomei. Deși instanța de judecată a conchis că probele examinate în instanță nu sunt pertinente și concludente pentru demonstrarea vinei inculpatelor în confecționarea diplomei false, instanța nu a dat apreciere acțiunilor inculpatelor vizînd deținerea și vânzarea documentelor oficial false;

- instanța eronat a apreciat totalitatea probelor prezentate și nu a luat în considerație că prin aceste probe se demonstrează că diploma în litigiu este falsă, iar despre asta inculpatele știau cu certitudine, ceea ce dovedește vinovăția lor în comiterea infracțiunii încriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015 a fost admis apelul declarat de procuror, cu casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mardari E. a fost recunoscută vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei

sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, ceea ce constituie 12000 (doisprezece mii) lei. Totodată, fiindu-i explicat că, conform art. 64 alin. (3¹) Cod penal, este în drept să achite jumătate din mărimea amenzii stabilite în cazul în care o plătește în cel mult 72 de ore de la data când hotărârea devine executorie, fapt ce va determina că pedeapsa penală a fost executată integral.

Lazari N. a fost achitată de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, apreciind probele administrate în cauză, s-a dovedit indubitabil vinovăția inculpatei Mardari E. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar nerecunoașterea vinei de către Mardari E., nu echivalează cu achitarea ei, or versiunea inculpatei precum că nu a săvârșit fapta infracțională este declarativă, nu are acoperire probatorie și urmărește scopul evitării răspunderii penale.

Prin urmare, s-a constatat că Mardari E. se face vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică *confeccionarea, deținerea și vânzarea documentului oficial fals, care acordă drepturi, săvârșită referitor la un document de importanță deosebită*. Totodată, instanța de apel a conchis asupra excluderii semnului calificativ incriminat „săvârșită de două persoane”, deoarece nu s-a constatat și participarea lui Lazari N. la săvârșirea acestei infracțiuni.

Soluționând chestiunea cu privire la pedeapsa care urmează a fi stabilită inculpatei Mardari E., instanța de apel a luat în considerație prevederile din art. 7, 61 și 75 Cod penal fiind reținut că inculpata a săvârșit o infracțiune, care conform art. 16 Cod penal, se clasifică ca fiind una mai puțin gravă, se caracterizează pozitiv (f.d. 64), are la întreținere și educație doi copii minori, și, în contextul dat, se consideră că scopul pedepsei se va obține prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, în limita prevăzută de sancțiunea art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal.

În partea achitării lui Lazari N., s-a apreciat că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, indicând, conform articolului nominalizat că în acțiunile lui Lazari N. nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Or, Lazari N. pe tot parcursul procesului penal, inclusiv și în ședința de judecată, a respins învinuirea înaintată, motivând că nu se consideră vinovată de săvârșirea acestei infracțiuni, deoarece fapta nu a fost săvârșită de ea, mai mult că, nici prin ansamblul de probe cercetate în ședința de judecată, nu s-a dovedit vinovăția lui Lazari N. în săvârșirea infracțiunii date.

Astfel, niciun martor audiat nu a relatat că Lazari N., ar fi coparticipantă la infracțiunea săvârșită de Mardari E. În același timp și Lazari N. a susținut că, în perioada de timp: aprilie - august 2012 și septembrie - octombrie 2012, s-a aflat în orașul Moscova, adică s-a invocat un alibi împotriva învinuirii, precum că pe parcursul anului 2012, data nestabilită, împreună cu Mardari E. a confecționat, deținut și vândut diploma de licență cu numărul de înregistrare

50810705921 și suplimentul la diplomă cu seria ALII nr. 000053642, precum că sânt eliberate de către Universitatea Tehnică a Moldovei la 02 iulie 2012 pe numele lui Onica E.

Mai mult, versiunea inculpatei Lazari N. nu a fost combătută prin careva probe pertinente prezentate de partea acuzării și pornind de la prevederile enunțate, în coroborare cu cele din art. 8 alin.(3) și art. 389 alin.(1)-(2) Cod de procedură penală, s-a apreciat că, prin ansamblul de probe cercetate, în ședința de judecată nu a fost dovedită vinovăția lui Lazari N. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, astfel, potrivit prevederilor art.390 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, se impune achitarea ultimei din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată.

Din atare considerente, s-a apreciat ca fiind nefondate concluziile primei instanțe, ce au condus la achitarea inculpatei Lazari N. din motiv că în acțiunile ei nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că sentința atacată nu cuprinde analiza și evaluarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a mijloacelor de probă administrate, sub aspectul aprecierii acestora și calificării faptei, în vederea stabilirii adevărului cu privire la săvârșirea infracțiunii de către inculpata Mardari E. și achitarea lui Lazari N., respectiv prima instanță nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 7, 101, 384, 390 alin. (1) Cod de procedură penală, iar sentința urmează a fi casată.

6. Nefiind de acord cu hotărârile adoptate în cauză de către instanțele de fond, procurorul și avocatul Medeleanu R. acționînd în numele inculpatei Mardari E., le-a contestat cu recursuri ordinare, invocînd următoarele solicitări.

6.1. Procurorul solicită casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată, din motiv că instanța neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpatei Mardari E. în baza art. 361 alin. (2) lit. c), excluzînd lit. b), adică comiterea faptei prin participație de două sau mai multe persoane, și anume împreună cu Lazari N., întrucît probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată dovedesc contrariul, și anume că infracțiunea a fost comisă de ambele inculpate, în circumstanțele descrise în rechizitoriu. Astfel, aceasta se confirmă prin declarațiile martorilor Onica E., Onica C., Stratan A., Stratan I., copia diplomei, plîngerea cet. Onica E., raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1310 din 06.03.2014, procesul-verbal de examinare a obiectului din 13 martie 2014, răspunsul de la Universitatea Tehnică a Moldovei.

Din probele cercetate este evident că la comiterea infracțiunii, falsul diplomei, au participat mai multe persoane, inclusiv o persoană pe nume Nila, care este colegă de serviciu cu Mardari E. (*în ședința de judecată s-a constatat că inculpatele sunt colege de serviciu*), din spusele inculpatei Mardari E. banii primiți pentru perfectarea diplomei i-au fost transmiși anume lui Lazari N.

În cazul de față, recurentul opinează că neîntemeiat a fost exclus calificativul de două sau mai multe persoane, adică lit. b), deoarece la comiterea infracțiunii de confecționare a diplomei false au participat atît Mardari E., cît și Lazari N.

În consecință, recurentul susține că, din probatoriul prezentat și cercetat în cadrul ședințelor de judecată, este evident că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar pentru a repara erorile de drept comise, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

În drept, titularul recursului își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6.2. Potrivit cererii de recurs declarate de avocatul Medeleanu R. în numele inculpatei Mardari E., se solicită casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea sentinței de achitare în privința lui Mardari E.

În esență, recurentul consideră ilegală decizia instanței de apel, invocînd că cauza nu a fost examinată sub toate aspectele și în mod obiectiv, iar probelor administrate nu li s-a dat o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, ajungîndu-se incorect la concluzia privind vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Recurentul specifică că instanța de apel, era obligată să respecte la judecarea cauzei prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, care stipulează că, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Reieșind din materialele cauzei, instanța de apel, cu toate că a audiat inculpatele, precum și martorii acuzării, a făcut mențiune la declarațiile martorului: Stratan I., date în prima instanță, însă nu l-a audiat nemijlocit în ședința de judecată, precum și a examinat mai multe probe aduse de partea acuzării în confirmarea vinovăției inculpatelor, dar nu a cercetat, verificat și nu a apreciat în decizie declarațiile inculpatei Mardari E., care nu a recunoscut vinovăția și nici nu le-a descris în hotărîrea judecătorească, fapt care este apreciat de partea apărării ca inadmisibil.

Avocatul consideră că simpla mențiune despre declarațiile martorului acuzării nu puteau fi puse la baza unei hotărîri de condamnare și întru garantarea dreptului la un proces echitabil, fiindcă clementele de probă trebuie, în principiu, administrate în fața acuzatului, în ședință publică. În vederea unei dezbateri contradictorii, astfel cum a afirmat, cu titlu de principiu Curtea Europeană în jurisprudența sa constantă (*Guilloury vs. Franța, hotărîrea din 22.06.2006, Luca vs. Italia, hotărîrea din 27.02.2001. Van Mechelen și alții vs. Olanda, hotărîrea din 23.04.1997*).

Menționînd despre speța în cauză, s-a remarcat faptul că instanța de apel fără a-și motiva soluția, tranșant a concluzionat că apelul procurorului urmează a fi admis.

Referitor la celelalte două forme-acțiuni ale componenței date de infracțiune și anume: deținerea și vânzarea documentelor oficiale false apărarea consideră că existența doar a

declarațiilor unui singur martor și anume Onica E. nu este suficient de a adopta o sentință de condamnare în privința lui Mardari E.

Mai mult ca atât, declarațiile martorului respectiv urmau a fi apreciate critic, deoarece în ședința de judecată s-a stabilit caracterul dușmănos al relațiilor dintre inculpata Mardari E. și Onica E.

Prin urmare, apărătorul opinează că, în cauza dată nu au existat clementele componenței de infracțiune incriminate, nu există latura obiectivă, precum și celelalte elemente obligatorii.

Apărarea consideră că instanța de apel a negat și principiul legalității procesului penal și anume: conform art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

În asemenea circumstanțe, apărarea consideră că concluziile despre vinovăția lui Mardari E. sunt întemeiate doar pe presupuneri, ce nu au fost înlăturate de către acuzator.

De asemenea, recurentul consideră neîntemeiată stabilirea circumstanței agravante prevăzute la lit. c) alin. (2) art. 361 Cod penal *săvârșite referitor la un document de importanță deosebită*. Or, o diplomă a unei instituții de învățământ nu i se poate atribui statut de document de importanță deosebită.

În drept, titularul recursului își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu și în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurenți.

Din actele cauzei se constată că au fost declarate două cereri de recurs, una de către procuror și cealaltă de avocatul Medeleanu R. în numele inculpatei Mardari E., prin urmare avînd în vedere alegațiile contradictorii invocate de recurenți, Colegiul penal se va expune punctat, în contextul ce urmează, asupra inadmisibilității acestora.

7.1. Pornind de la textul recursului ordinar a procurorului, se constată că recurentul invocă drept temeiuri de declarare a acestuia prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, și anume menționînd că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în speță s-a dat o apreciere eronată probatoriului administrat, iar în acțiunile

inculpatelor se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, în baza căreia Mardari E. și Lazari N. urmează a fi condamnate.

În esență, reieșind din recursul deferit examinării se conchide că criticile de bază ale procurorului se rezumă la dezacordul acestuia cu achitarea inculpatei Lazari N. în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal și, respectiv, excluderea lit. b) de la articolul nominalizat din învinuirea incriminată lui Mardari E.

Verificând actele cauzei în coroborare cu criticile expuse de procuror, Colegiul penal constată că argumentele aduse de recurent întru susținerea poziției sale, sunt nefondate, întrucât instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de procuror, cu adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4 din prezenta decizie.

În ceea ce privește faptul că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal menționează că motivarea hotărîrii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Astfel, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, dispunînd condamnarea lui Mardari E. anume în baza acestei norme și, totodată statuînd asupra achitării lui Lazari N. de sub învinuirea imputată, deoarece fapta nu a fost săvîrșită de inculpată.

Mai mult, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatei Mardari E. de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar careva temeiuri de a dispune condamnarea ultimei în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, nu au fost stabilite nici de instanța de recurs.

La fel, Colegiul penal consideră important de a remarca că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, care au fost re-apreciate și descrise în cuprinsul hotărîrii, după care s-a ajuns just la concluzia că sentința de achitare urmează a fi casată.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, iar instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelant, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată, între soluția adoptată și partea descriptivă a

decizii nefiind identificate careva discrepanțe.

Or, statuările instanței de apel expuse în partea motivantă a deciziei duc nemijlocit la casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mardari E. corect a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, ceea ce constituie 12000 (doisprezece mii) lei, iar Lazari N. corect a fost achitată de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată.

În continuare, din textul recursului declarat, se constată că recurentul critică soluția instanței de apel, de altfel și cea a primei instanțe, invocând că acestea au dat o apreciere eronată probatoriului administrat în cauză și incorect au dispus achitarea lui Lazari N. în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal.

Colegiul penal consideră relevant de a specifica că, la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea stabilirii nevinovăției inculpatei Lazari N. privind săvârșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu.

Așadar, Colegiul penal, verificând suplimentar materialele dosarului, specifică că, judecând apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că Lazari N. nu a săvârșit infracțiunea incriminată în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs apreciază că corect a fost statuat de instanța de apel că: *„Inculpata Lazari N. pe tot parcursul procesului penal, inclusiv și în ședința de judecată, a respins învinuirea, motivând că nu se consideră vinovată de săvârșirea infracțiunii imputate, deoarece fapta nu a fost săvârșită de ea.*

Prin ansamblul de probe cercetate în ședința de judecată, menționate la pct. pct. 12.1. - 12.4. nu se dovedește vinovăția inculpatei Lazari N. în săvârșirea infracțiunii imputate.

Astfel, nici-un martor audiat nu arată la Lazari N., că ar fi coparticipantă la infracțiunea săvârșită de Mardari E.

Totodată, inculpata Lazari N. susține, că în perioada de timp: aprilie - august 2012 și septembrie - octombrie 2012 s-a aflat în orașul Moscova, adică se invocă alibi împotriva învinuirii, precum că pe parcursul anului 2012, data nestabilită, împreună cu Mardari E. a confecționat, deținut și vândut diploma de licență cu nr. de înregistrare 50810705921 și

suplimentul la diplomă cu seria ALII nr. 000053642, precum că sânt eliberate de către Universitatea Tehnică a Moldovei la 02 iulie 2012 pe numele Onica E. Versiunea inculpatei Lazari N. nu este combătută prin probele prezentate de partea învinuirii.

Pe această linie de considerente, se apreciază ca fiind nefondate concluziile primei instanțe, ce au condus la achitarea inculpatei Lazari N. din motivul, că în acțiunile inculpatei nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, fapt ce determină instanța de a casa sentința și în partea respectivă, cu pronunțarea unui noi hotărâri, potrivit modului pentru prima instanță.”

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal consideră vădit nefondate criticile procurorului cu privire la necesitatea condamnării lui Mardari E. în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, or în ipoteza în care instanța de apel corect a dispus achitarea lui Lazari N., respectiv nu poate fi reținut semnul calificativ – *săvârșirea infracțiunii de două persoane*, întrucât careva probe pertinente și concludente de partea acuzării în acest sens nu au fost prezentate, nefiind constatată participarea lui Lazari N. la săvârșirea acestei infracțiuni.

Asupra celor consemnate se impune și mențiunea că, criticile formulate de recurent în recursul ordinar declarat, au format și obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și, căroră instanța de judecată ierarhic inferioară, le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârea adoptată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia, nu s-au stabilit. Or, concluzionând asupra celor expuse, instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză nu se constată erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală invocate de procuror în cererea sa.

7.2. În continuare, în vederea constatării netemeinicii argumentelor formulate de avocatul Medeleanu R. în cererea de recurs, Colegiul penal expune următoarele.

Așadar, după cum se reține din textul recursului declarat, avocatul consideră ilegală decizia instanței de apel, invocând că cauza nu a fost examinată sub toate aspectele și în mod obiectiv, iar probelor administrate nu li s-a dat o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, ajungându-se incorect la concluzia privind vinovăția inculpatei Mardari E. în comiterea infracțiunii imputate prin actul de sesizare a instanței.

În primul rând, se reiterează că chestiunea de apreciere a probelor ține de starea de fapt și nu este obiect de judecare a unei cauze în procedura recursului reglementată de art. 420-436 Cod de procedură penală. Pe de altă parte, este relevant de a specifica că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal susține integral soluția adoptată, la caz, de instanța de apel, cu privire la constatarea vinovăției în privința lui Mardari E. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică pentru *confectionarea, deținerea și vânzarea documentului oficial fals, care acordă drepturi, săvârșit referitor la un document de importanță deosebită*.

Or, statuările instanței de apel în această parte se fundamentează pe cumulul de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpata Mardari E. a săvârșit infracțiunea nominalizată supra în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Totodată, referitor la criticele recurentului în ceea ce privește existența componentei de infracțiune în acțiunile lui Mardari E. în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, în cauza deferită judecării, Colegiul penal subsidiar explică următoarele.

Instanța ierarhic inferioară judicios a conchis asupra vinovăției inculpatei în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că faptele acesteia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii nominalizate. Or, potrivit jurisprudenței constante în această materie, se reține că infracțiunea prevăzută de art. 361 atentează la ordinea stabilită a autentificării documentale a faptelor ce au importanță juridică.

Obiectul material al faptei infracționale analizate îl reprezintă documentele oficiale false. Latură obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se concretizează în acțiunea de confectionare, deținere, vânzare documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni.

Înțelesul noțiunii de *falsificare* constă atât în modificarea totală a documentelor oficiale, cât și în introducerea în document a unor informații falsificate. Aceasta se poate realiza prin următoarele modalități: ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei etc.

Folosirea documentelor falsificate, constă în acțiunile de vânzare, dăruire, schimb și alte forme de transmitere spre folosire de către alte persoane contra plată sau gratis. Componenta de infracțiune este formală și se consideră consumată din momentul falsificării sau confectionării obiectelor indicate în dispoziția articolului dat.

Latura subiectivă se realizează prin intenție directă. Este necesar ca falsificarea să fie efectuată în scopul folosirii documentelor, de către infractori sau de către alte persoane.

Tot aici, urmează a se menționa că, prin *document de importanță deosebită* se înțelege documentul oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații și care aparține unei persoane fizice, are un caracter personal, este eliberat de o autoritate publică, cu titlu de exemplu în acest sens pot fi enumerate: buletinele de identitate, livretul militar, diploma de absolvire a unei instituții de învățământ, diploma de licență etc. Deci, în dispoziția de la lit. c) alin. (2) art. 361 Cod penal legiuitorul a avut în vedere nu oricare document, ci unul de o importanță deosebită.

Prin urmare, instanța de apel corect a statuat că în acțiunile lui Mardari E. se conțin elementele componente respective de infracțiune, specificând în partea descriptivă a deciziei recurate despre aceea că:

„Faptul constatat cu certitudine, că inculpata Mardari E. a confecționat o diplomă de licență pe numele cet. Onica E., pe care i-a transmis-o cet. Onica E. în schimbul a 600 de euro, este probat prin declarațiile martorilor Onica E., Onica C. și Stratan A., care se coroborează cu raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1310 din 06 martie 2014 prin care se concluzionează: blancheta diplomei de licență cu nr. de înregistrare 50810705921 cu numărul de serie ALII 000053642, eliberată de către Universitatea Tehnică a Moldovei pe data de 21 iunie 2012 pe numele Onica E. a fost confecționată nu prin aceeași metodă ca și blancheta Diplomei de licență cu nr. de înregistrare 511433155101 cu nr. de serie ALII nr. 000069259, eliberată de Universitatea Tehnică a Moldovei, la data de 25.06.2011 pe numele Bernic I., prezentată în calitate de model pentru comparație, precum și cu răspunsul de la Universitatea Tehnică a Moldovei prin care se comunică că Diploma de licență cu nr. de înregistrare 50810705921 cu numărul de serie ALII 000053642 din anul 2012 pe numele Onica E. (a.n. 04.01.1988) nu aparține universității.

Probele menționate sînt pertinente, concludente, utile și veridice, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor confirmă cu certitudine împrejurările constatate, adică starea de fapt arătată la pct.10.1.”

Colegiul penal se raliază raționamentelor expuse de Curtea de Apel în vederea constatării vinovăției inculpatei Mardari E. în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, considerînd criticele titularului cererii de recurs, drept nefondate, în această parte.

O ultimă critică formulată de avocatul Medeleanu R. a vizat faptul că instanța de apel a pus la baza condamnării lui Mardari E. declarațiile martorului Stratan I., date în prima instanță, însă nu l-a audiat pe acesta nemijlocit în ședința de judecată, or asupra acesteia Colegiul consemnează următoarele.

Potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală este reglementat că judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării **solicitați de părți**. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Respectiv, una din condițiile esențiale pentru pronunțarea unei hotărîri de condamnare, după o sentință de achitare, este audierea învinuitului prezent, precum și a **martorilor acuzării solicitați de părți**. Totodată, legiuitorul stipulează că, martorii acuzării se audiază din nou, **doar** în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În speță dată, contrar celor susținute de avocatul Medeleanu R., se constată că instanța de apel a respectat întru totul procedura rejudecării cauzei. Or, reieșind din procesele-verbale a ședințelor de judecată a instanței de apel, anexate la actele cauzei, se constată că, atît apărătorul

Medeleanu R., cît și Mardari E., nu au intervenit în fața instanței cu vreun demers privind audierea nemijlocită a martorului Stratan I., în cadrul ședințelor de judecată desfășurate în apel.

În acest punct de analiză, urmează a se avea în vedere că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 11 decembrie 2015, în cadrul cercetării judecătorești, după ce s-a dat citire declarațiilor martorului Stratan I., părțile nu au avut careva întrebări, menționînd că este posibil de a încheia cercetarea judecătorească.

Față de cele ce preced, instanța de recurs apreciază că instanța de apel a acordat depline eficiență prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, adoptînd o decizie legală și întemeiată.

În virtutea considerentelor expuse supra, constatînd că în cauză există o concordanță deplină între situația de fapt și de drept stabilită de instanța de apel, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate de recurenți în cererile de recurs deferite spre examinare.

În consecință, Colegiul penal conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată, respectiv nu există vreun temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare în sensul declarat atît de procuror, cît și de avocatul Medeleanu R. în numele inculpatei Maradri E.

8. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Constantin Miron și de avocatul Roman Medeleanu în numele inculpatei Mardari Ecaterina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, în cauza penală privindu-le pe Mardari Ecaterina Andrei și Lazari Nila Petru, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 17 iunie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru